

Sensorveiledning SOS3051

– Medie- og kommunikasjonsteori

Eksamensform: 4 timer skriftlig eksamen

Gjennom sine besvarelser skal studentene vise i hvilken grad de har ervervet seg kompetansen som er beskrevet i fagets kunnskaps- og ferdighetsmål. Emnet tar for seg teorier som forklarer hvordan medier og kommunikasjon forholder seg til sosialt liv og samfunn. Det presenterer perspektiver på medieutvikling og forholdet mellom massemedier og nettverksmedier. Kurset er delt opp i to deler for å vise studentene bredde i medievitenskapen. Første delen av kurset tok for seg forskjellige teorier innenfor mediesosiologien. Her ble det særlig lagt vekt på hvordan disse teoriene er fortsatt gjeldende i high-choice environmentet. Andre delen av kurset tok for seg sentrale teorier innenfor vitenskaps og teknologistudier (STS). Her ble det særlig lagt vekt på forhold mellom medieteknologi og samfunn og hvordan disse teoriene kan tilpasses og integreres i mediefeltet.

Kunnskapmål

- få grunnleggende kunnskap om sentrale teorier innenfor medie- og kommunikasjonsfaget.
- få grunnleggende kjennskap til samfunnsvitenskapelige tilnæringsmåter for å studere medienes rolle i samfunnet.
- få kunnskap om forholdet mellom tradisjonelle medier og nettverskmedier.
- kunne reflektere og kritisk evaluere teori knyttet til medier og kommunikasjon.

Ferdighetsmål

- behandle temaene som tas opp i undervisningen på en selvstendig måte, både muntlig og skriftlig.

Generelt skal studenter som viser kunnskaper og ferdigheter på alle disse punktene, ut fra en helhetsvurdering, premieres. Studentene går første året på master i medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi og det er derfor lagt vekt på å reflektere og kritisk evaluere teori knyttet til medier og kommunikasjon.

På et generelt grunnlag skal studenter som skårer høyt på følgende belønnes med god karakter:

- Evne til å trekke inn forskjellige deler av pensum, også der det ikke eksplisitt er bedt om i oppgaven.
- Evne til å bruke gode eksempler, på et selvstendig grunnlag.
- Evne til selvstendig, kritisk drøfting.

Eksamen består av to deler. I hver del har studenten mulighet til å velge mellom 2 oppgaver. Studentene må bestå hver enkelt oppgave for å få bestått på eksamen. I utgangspunktet teller hver oppgave 1/2. En helhetsvurdering av besvarelsen vil likevel være relevant for å sette endelig karakter.

A Fremragende	Fremragende prestasjon som viser brede og solide kunnskaper om emnet samt evne til kritisk reflektert og/eller original anvendelse av disse. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B Meget god	Meget god oversikt over emnet. Demonstrerer også god forståelse for og selvstendig anvendelse av kunnskaper innen emnet. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C God	Jevnt god presentasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene. God prestasjon som viser god oversikt over emnets kunnskapsstoff.
D Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet. Nokså god prestasjon, men viser ujevne kunnskaper eller lite faglig selvstendighet.
E Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

DEL 1: Mediesosiologi

In the first part of the exam, the students are expected to demonstrate that they have fully understood the theories we dealt with in the seminar and are able to relate them to current developments/examples. All theories addressed in the questions have been dealt with in the lectures as well as in the syllabus. In the first step, the students shall describe the traditional theories. In the second step, they should discuss how far these traditional theories are still valid to describe most current changes of media-based communication in the high-choice information environment and how far the theories need to be adapted as a result of these far-reaching changes. Students can choose which of the two questions they want to answer.

a) Diskuter likheter og forskjeller mellom "gatekeeping" og "gatewatching"! Beskriv, basert på disse to tilnærmingene, hvordan journalistikken har endret seg i high-choice information environmentet!

The students should start with describing the traditional gatekeeping approach. This description should include the reasons why journalists are referred to as gatekeepers, the origins of this research traditions (including references to Kurt Lewin, David Manning White, and Warren Breed) and factors that influence the selection decisions of journalists. These factors are located on different, hierarchical levels of influence: individual (e.g. personal norms and values, peer groups), working routines (e.g. news factors/news values, deadlines), organization (e.g. editorial lines, social control in the newsroom), social institutions (various organizations doing media work, e.g. the state, politics, companies), social system (e.g. country size, media regulation, journalistic culture).

In the second part of their answers, the students are expected to give current examples of how the internet has changed journalism. They should use these examples to show how far the gatekeeping approach is still valid or must be modified, concerning the different levels of influence. Furthermore, the description of these changes shall be related to Axel Bruns' approach of gatewatching which particularly focuses on the increased role of the users in news production (e.g. "produsage", citizen journalism).

b) Beskriv kjerneforutsetningene for "spiral of silence"! Hva snakker for, og hva snakker imot at denne teorien er fortsatt gyldig i high-choice information environmentet?

In the first part of their answers, the students are expected to describe Elisabeth Noelle-Neumann's traditional approach of the spiral of silence with a special focus on the role of the media for such processes. This theory describes how one opinion camp gets the feeling of being in the majority, resulting in an increasing willingness to speak out (= articulate the own opinion). As a result, the opposite camp gets the feeling to be in the minority, resulting in a decreasing willingness to speak out. Over time, the first opinion camp becomes louder and louder, while the opposite one falls increasingly silent – independent of the real size of both opinion camps. The students should also describe the pivotal elements of this theory: fear of isolation, social conformity pressure, public opinion, opinion climate, quasi-statistical sense/organ, pluralistic ignorance, sources of public perceptions of the opinion climate (the personal environment as well as the media), dual climate of opinion, consonant and cumulative media coverage on controversial issues, characteristics of issues that make a spiral of silence more likely to appear (at top of the public agenda, morally loaded/related to societal norms, emotional, controversial). It is good if the students use examples to illustrate this spiral process.

In the second part of their answers, the students shall discuss how far this theory is still valid in the high-choice information environment. In doing so, they should refer to the current literature in which this question is discussed controversially. On the one hand, some characteristics of online communication seem to make spirals of silence less probable to appear since they decrease social conformity pressures (e.g., anonymity, lack of physical appearance, lack of social sanctions). On the other hand, the fear of isolation – the main driving force of spirals of silence – is an innermost characteristic of humans, and the social nature of humans hasn't changed over time. Moreover, it's particularly controversial issues that are strongly debated in online environments (e.g., on social media) and provide "good conditions" for spirals of silence to arise. Besides, the journalistic media are still the most important news sources, and their news reporting is still consonant and cumulative to a certain degree.

DEL 2: STS og medievitenskap

Oppgaven tester studentenes evne til å gi konsise presentasjoner av sentrale begreper eller teoretiske retninger innenfor vitenskaps og teknologistudier. Disse har alle vært behandlet i forelesning, i tillegg til at de er redegjort for i pensum i faget. Her er det viktig at studentene klarer å fokusere på det mest sentrale ved begrepet, samtidig som de antyder dets sammenheng med det større teoretiske landskapet. Det vil derfor også være relevant å knytte begrepet til dets opphavskvinne/-mann, der det gir mening. Studentene velger selv hvilken av oppgavene de vil besvare.

a) Teknologideterminisme har lenge vært et dominerende syn på forholdet mellom medieteknologi og mennesket. Ta utgangspunkt i pensum for å definere og drøfte begrepet teknologideterminisme. Hvordan kan domestiseringsteori forstås som en kritikk av teknologideterminismen?

I første delen av oppgaven forventes det at kandidaten kan gjøre rede for, og diskutere hovedtrekkene i teknologideterminismen, med særlig vekt på forholdet mellom medieteknologi og samfunn. Det forventes at kandidaten kan vise til relevante eksempler for teknologideterminisme i samfunnet. Det vil være relevant å trekke inn Marshall McLuhans «The Medium is the message», den lineære innovasjonsmodellen og diffusjonsmodellen i diskusjonen. I tillegg bør kandidatene vise til ulik kritikk rettet mot teknologideterminisme og diskutere sammenhengen mellom STS og teknologideterminisme. Gode studenter vil kunne trekke inn Sally Wyatt's (2007) «Technological determinism is dead, long live technological determinism», hvor hun redegjør for ulike typer av teknologideterminisme og diskutere hvorvidt teknologideterminisme fortsatt er gjeldene i dagens samfunn. Det forventes at kandidaten kan vise til STS sin hovedambisjon om å knuse teknologideterministiske myter om teknologi som mektige og mennesker som avmektige, som har vært et gjennomgangstema i forelesningene.

I andre delen av oppgaven forventes det en kort redegjørelse av domestiseringsteori. Det vil være relevant å drøfte likheter og ulikheter mellom domestiseringsteori og teknologideterminisme med særlig vekt på brukerens rolle. Gode kandidater vil her også trekke inn andre teorier på STS feltet som aktør-nettverksteori og SCOT og diskutere motsetningen mellom sosialkonstruktivistiske teorier og teknologideterminisme.

b) Gjør rede for både SCOT og domestiseringsteori. Drøft deretter teoriene opp mot hverandre. Bruk gjerne eksempler fra pensum og undervisning for å vise hvordan disse teoriene kan bidra til å forstå og analysere nye medieteknologier.

Her forventes det at kandidaten redegjør grundig for begge teoriene. Kandidaten bør vise til de tre analytiske stegene innenfor SCOT og trekke inn relevante begreper som fortolkningsmessig fleksibilitet, relevante sosiale grupper og lukningsmekanismer. Kandidaten bør også vise til ulike modeller i domestiseringsteorien og diskutere sammenhengen mellom inskripsjonsteori og domestisering. Gode studenter vil i tillegg trekke inn kritikk rettet mot teoriene og plassere disse innenfor STS tradisjonen.

Det forventes at kandidaten kan vise til likheter og ulikheter mellom teoriene og deres rolle i STS forskningen. Det kan her være relevant å diskutere hvorvidt teoriene er sosialkonstruktivistiske og drøfte brukerens rolle i begge teoriene. Gode studenter vil trekke linjer mellom konseptet «fortolkningsmessig fleksibilitet» i SCOT og fortolkningsdimensjonen mellom bruker og produsent i domestiseringsteori. Det forventes at kandidaten viser til ulike anvendelsesområder for teoriene og ulikhetene på hva en kan undersøke ved hjelp av teoriene. Relevante eksempler som ble diskutert i pensum og undervisning er blant annet AR teknologi, utviklingen av ulike mediestandard som Betamax og VHS, og domestisering av spill blant eldre.